

آزمون فارسی یازدهم	باسمه تعالی	کلاس:
نام و نام خانوادگی:	اداره آموزش و پرورش ناحیه سه اصفهان	زمان: 70 دقیقه
پایه تحصیلی:	دبیرستان حکمت	تاریخ امتحان:
سوالات آزمون دی ماه (پاسخنامه دارد)		

الف) نادرستی املايي (175 نمره)

1	معنای واژگان مشخص شده را بنویسید. الف) زرخندان فرو برد چندی به جیب <u>جانت</u> (ب) هم خطواتش متقارب به هم <u>ج خضره</u> : <u>کامها</u> - <u>قدمها</u>	.15
2	در کدام گزینه کلمه ای وجود دارد که معنای واژه « خنیده » است؟ الف) به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم ب) دمار از جان این غولان کشم سخت ج) با دل خون شده چون نافه خوشش باید بود د) از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا بسوزم خاتمان هاشان به شمشیر هر که مشهور جهان گشت به مشکین نفسی ✓ روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند	.125
3	با توجه به بیت « فرصت بده ای روح جنون تا غزل بعد کدام گزینه استنباط نمی شود؟ الف) حمیت (ب) جرأت (ج) تعصب ✓ (د) عزت	.125
4	در کدام گزینه نادرستی املايي وجود دارد؟ الف) آنچه دارم از اندک مایه خطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست. ب) خبرهای تازه از سازمان ارتش و صلاح های پیش رفته آن کشور داشت. ✓ <u>سلاح</u> ج) مردان، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن. د) عزرائیل پیامد و به قهر، یک قبضه خاک از روی جمله زمین برگرفت و بیاورد.	.125
5	املايي درست کلمه را از داخل کمانک انتخاب کنید. من غایت بعد اختیار کردم که ..... را خطر بسیار است (<u>قربت</u> / <u>غریت</u>)	.125
6	کدام واژه با توجه به معنی، نادرستی املايي دارد؟ الف) فارغ شدن: آسوده شدن از کار (ب) مهجوب: پنهان ✓ (ج) اذن: رخصت (د) غایت: فرجام	.125
7	از میان گروه کلمه های زیر، واژه ای که از نظر املايي نادرست است؛ بیابید. «صباح و زبایی - تلبیس و حيله - میثاق و پیمان - اهتزاز و جنبیدن - تحنیت و شادباش - رایت عشق»	.125
8	در کدام گزینه غلط املايي دیده نمی شود؟ الف) در شرایط سخت و طاقت فرسای اسارت باید کاری می کردیم که زمان بگذرد و سختی ها قابل تحمل شود. در آن روزهای غریت، نیازمند دلگرمی و امید بودیم. ✓ ب) و بر من پوشیده است که آن قزوها بر طریق سنت مصطفی هست یا نه. ج) چهارپاره، بیشتر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به کار می رود و رواج آن، از دوره مشروطه بوده و تاکنون ادامه یافته است. د) علی رغم محرومیت های فراوان تا به آنجا بود که دشمن را هم به تحسین و اعجاب واداشت.	.125
9	املايي درست واژه ها را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) چون موسم حج رسید ..... ب) و با این همه، حضرت ..... ، دیگری را به جای او نخواند (<u>غنا</u> / <u>قنا</u>) ج) به ترانه های شیرین به بهانه های زرین بکشید سوی خانه، مه خوب خوش ..... را (<u>لنا</u> / <u>لقا</u>) اشتر طلبید و محمل آراست (<u>برخواست</u> / <u>برخواست</u>)	.175

10	درستی و نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) در بیت «چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش / ز دیوار محرابش آمد به گوش» جهش ضمیر وجود دارد (درست / نادرست) ب) در بیت «گفت ای پسر این نه جای بازی است / بشتاب که جای چاره سازی است» چهار جمله وجود دارد (درست / نادرست)	.15
11	رابطه معنایی گروه کلمات زیر را بنویسید. الف) تند و مزه : متمن ب) تند و ترش : تناسب	.15
12	واژه «امروز» را در دو جمله، یک بار به عنوان «قید» و یک بار به عنوان «مسند» به کار ببرید. هید: امروزه قرار ملاقات داریم مسند: قرار ملاقات، امروزه است	.15
13	نقش کدام یک از واژه های مشخص شده در ابیات، در مقابل نادرست ذکر شده است؟ الف) به مغرب سینه مالان قرص خورشید ب) به خوناب شفق در دامن شام پ) اگر یک لحظه امشب دیر جنید ت) در آن تاریک شب می گشت پنهان نهان می گشت پشت کوهساران (نهاد) به خون آلوده ایران کهن دید (مفعول) سپیده دم جهان در خون نشیند (قید) فروغ خرگه خوارزمشاهی (مسند) ✓	0/25
14	نقش واژه «ابستاد» در کدام جمله «شاخص» است؟ الف) کتاب استاد، در بر دارنده مطالب مفیدی است. ب) استاد معین، فرهنگ فارسی را در شش جلد تدوین کرده است. ✓ ج) در دوران دانشجویی، استاد زبان فارسی از خاطر نمی رود. د) آنچه برای استاد بسیار اهمیت دارد؛ درک دانشجویان از مطالب انتزاعی کتاب است.	0/25
15	هر کدام از بیت های زیر، دارای کدام یک از نقش های تبعی (بدل، معطوف، تکرار) است؟ الف) خویشان همه در نیاز با او ب) بنده حلقه به گوش از نوازی برود ج) شبی آمد که می باید فدا کرد هر یک شده چاره ساز با او بدل لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه به دوش تکرار به راه مملکت فرزند و زن را معطوف	.75
16	متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید. «این مرد بزرگ و دبیرکافی، به نشاط قلم در نهاد و نامه نبشته آمد. سپس آغاجی خادم را گفت: بستان. من ببردم و نزد امیر رسانیدم.» الف) «را» در جمله «آغاجی خادم را بگو» چه نوع «رایی» است؟ حرف افعال است. ب) کدام جمله، به صورت مجهول به کار رفته است؟ ما امر نبسته امر. پ) در نوشته بالا، چند ترکیب وصفی وجود دارد؟ ۲ : مرد بزرگ - دبیرکافی	.75
17	نقش واژه های مشخص شده در بیت «ای آفتاب حسن، برون آدمی ز ابر / کان چهره مشعشع تابانم آرزوست» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟ الف) منادا، قید، نهاد ✓ ب) نهاد، مسند، قید، نهاد ج) منادا، مسند، قید، نهاد د) نهاد، قید، قید، نهاد	0/25
18	در بیت «دریاب که مبتلای عشقم / آزاد کن از بلای عشقم» نقش ضمیر متصل (-م) چیست؟ فعل استانی - مفعول	0/25
19	در عبارت «و به کران آب فرود آمدند و خیمه ها و شرع زدند» مجاز را بیابید؛ مفهوم آن را بنویسید آب مجاز از در	0/25
20	برای هر یک از ابیات زیر، یک آرایه (به جز تناسب یا واج آرایه) ذکر نمایید. (توجه: آرایه ها نباید تکراری باشند). الف) از این سد روان در دیده شاه ب) کمال عقل آن باشد در این راه ج) بگیر ای جوان دست درویش پیر د) به خوناب شفق در دامن شب ز هر موجی هزاران نیش می رفت تناقص : سد روان که گوید نیستم از هیچ آگاه تخصیص نه خود را بیفکن که دستم بگیر کنایه : دستم بگیر به خون آلوده ایران کهن دید استعاره : دامن شب	1
21	در نمونه های زیر، بخش های مشخص شده استعاره از چیست؟ الف) بتمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست ب) در آن دریای خون در دشت تاریک بگشای لب که قند فراوانم آرزوست سختان دلنشین به دنبال سر چنگیز می گشت سیران جنگ	0/5

0/25	22	در بیت زیر مفهوم کنایه را بنویسید؟ در آن تاریخ شب می گشت پنهان	فروغ خرگه خوارزمشاهی : بایان حرمت خوانز شاهیان
0/25	23	کدام یک از ابیات زیر دارای آرایه های «کنایه - تضاد - پارادوکس - تشبیه» است. الف) اگر لطفش قرین حال گردد / ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق ج) ز رخسارش فرو می ریخت اشکی د) پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست	همه ادبیارها اقبال گردد تقدیر بیا که یاد تو آرامشی ست طوفانی پارادوکس - تشبیه بنای زندگی بر آب می دید تشبیه - کنایه آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست پارادوکس
0/25	24	در جمله « دشمن با بار خفتی بر دوش، وامانده رفتن و ماندن شده بود » «مشبه به» کدام کلمه است؟	بار
0/25	25	در بیت « نادره کبکی به جمال تمام شاهد آن روضه فیروزه قام » آرایه «ایهام» در کدام کلمه است؟	شاهد
0/25	26	در مصراع « کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست » واژه «چنگ» چه آرایه ادبی را ایجاد کرده است؟	جناس
0/5	27	نام شاعر یا نویسنده آثار زیر را بنویسید. الف) فرهاد و شیرین: وحشی باقصر ب) تحفه الاحرار: جامی	
0/25	28	اثری که نویسنده آن نادرست ذکر شده؛ کدام است؟ الف) مرصاد العباد: فروزانفر / ب) لیلی و مجنون: نظامی / ج) تذکره الاولیاء: عطار / د) بهارستان: جامی	
0/25	29	درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید. « کتاب «روزها» کتابی فاخر از مجموعه شعرهای دکتر محمد علی اسلامی ندوشن است. (درست / نادرست)	
0/25	30	شکل مرتب شده « باز کشید / از ا روش / اجای / خویش / در ای / پای / او / کرد / به » را بنویسید.	
0/25	31	بیتی از شعر «زاغ و کبک» بنویسید که قافیه مصرع های آن «قدمی و رقیمی» باشد.	
0/25	32	مصراع دوم «دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر» را بنویسید.	کز پروانه ملولم و انانم آرزوست
0/25	33	مصراع اول «شیر خدا و رستم دستانم آرزوست» کدام است؟ الف) گفتمی ز ناز بیش مرتجان مرا برو ب) گفتند یافت می نشود جسته ایم ما ج) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی د) زین همراهن سنست عناصر دلم گرفت ✓	
بخش دوم (تکلیفی)			
0/5	34	دو مفهوم «فداکاری» و «وفاداری» هر کدام متعلق به کدام بیت زیر است؟ الف) کز عشق به غایتی رسانم ب) گویند ز عشق کن جدایی	کاو ماند اگر چه من نمانم فداکاری این نیست طریق آشنایی وفاداری
0/25	35	شاعر در بیت زیر قصد بیان چه موضوعی را دارد؟ ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دوچندان می شکفت و برگ می کرد دو برابر شدن مقدار دشمنان	
0/25	36	در عبارت «مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند، از پنجره های بازهنوز گیر گریزان هستند.» مقصود از «خانه های تاریک و بی دریچه» چیست؟	آداب عادات بر سریده و دست و پاگیر
0/25	37	بیت «ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دو چندان می شکفت و برگ می کرد» چه صحنه ای از نبرد را وصف می کند؟	
0/5	38	معادل امروزی قسمت های مشخص شده را بنویسید الف) برنشست و به کران رود هیرمند رفت. سوار شد ب) مثال داد تا هزار هزار درم به غزنین و دو هزار درم به دیگر ممالک دهند. استرداد	
0/25	39	بیت «به رود سند می غلتید برهم ز امواج گران کوه از پی کوه» به چه موضوعی اشاره دارد؟	حمله رستم
0/25	40	گوینده عبارت «آن چه دارم از حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست» از کدام فضیلت اخلاقی برخوردار است؟	قناعت

0/75	41	با توجه به عبارت زیر، به سوالات پاسخ دهید. « این مرد بزرگرو دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد» الف) منظور از این مرد بزرگ کیست؟ بزرگمستغان، دبیر سعید خرنوی ب) دبیر کافی به چه مناسبت؟ توسنده ساسته ج) به نشاط قلم در نهاد به چه مناسبت؟ با هوشماری شروع کرد نوشتن
0/25	42	بیت « شبی آمد که می باید فدا کرد // به راه مملکت فرزند و زن را » با کدام گزینه ارتباط مفهومی ندارد؟ الف) در دل چو وطن کردی جا در تن من کردی ب) جامه ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن ج) ای نگهبان وطن نوبت جان بازی توست د) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست جانم به فدا بادت جانانه چنین باید پدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است سر فدا ساز که هنگام سرافرازی توست بی وطن خانه و ملک و سر و تن چیزی نیست
0/25	43	بیت « کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟ » بیانگر چه دیدگاهی است؟ معاصر
0/25	44	خلق و خوی مولانا با آیه « اذْهَبَا اِلَى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى فَقَوْلَا لَهُ قَوْلَا لَيْنَا » چه مناسبتی دارد؟ در زندگیشان اهل صلح و سازش بود
0/25	45	در عبارت « شما در این آینه، نقش های بوقلمون ببینید » مقصود از « آینه » چیست؟ انسان
2	46	عبارات زیر را به فارسی روان برگردانید. الف) و امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود. ب) در ایران آن روز، دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم؛ بزم پدر، رزم پسر. ج) جملگی ملانکه را در آن حالت، انگشت تعجب در دندان تحیر بمانده. د) مولانا مردی زرد چهره و باریک اندام و لاغر بود و چشمانی سخت جذاب داشت.
2	47	ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید. الف) برو شیر درنده باش ای دغل ب) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست ج) عشق بازی، کار بیکاران بود د) بلند آن سر که او خواهد بلندش مینداز خود را چو روباه شل ما به فلک بوده ایم؛ عزم تماشا که راست عاقلمش یا کار بیکاران چه کار نژند آن دل که او خواهد نژندش

موفق باشید -

تذکره: به نظر طبییا ذیل مندرج میاید وجود فلک که آزرده گزند میاید

۴۶ - الف) امیر که از سرگ نجات یافته بود به ضمیمه آمد در لباس عوین کرد و خشن شده بود.
ب) در ایران این زمان، دو دربار وجود داشت، درباری برای عیش و نوش و سادگی که
تخصصی دربار بود و دربار آرم و ضبط و دلادری که برای پسر بود.
ج) همه ترسستان در آن حالت، متعجب و شگفت زده بودند.
د) مولانا چهره ای زرد در اندامی لاغر داشت و نوازشش تا آنکه نژندار بود.